12/12/2020

Ο Άγιος Σπυρίδωνας, η ιστορία του πολιούχου των Μενετών

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Καρπάθου και Κάσου

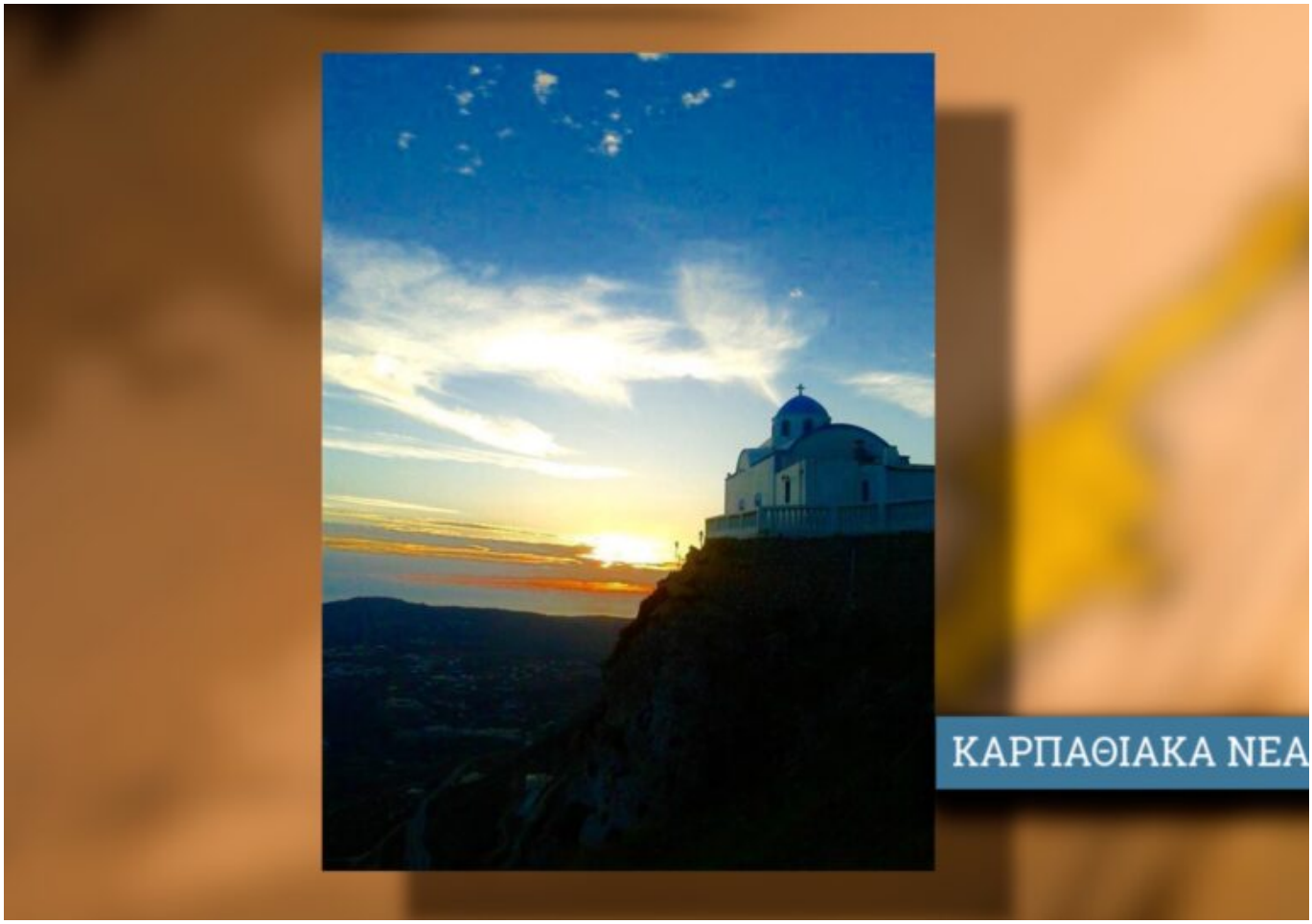

- του Μανώλη Δημελλά

Τον Άη Σπυρίδωνα των Μενετών δε γίνεται να μην τον προσέξεις. Είναι το μικρό εκκλησάκι που στέκει ακοίμητος φρουρός στο προσκέφαλο του χωριού.

Για αυτόν, λοιπόν, το βράχο, αναρωτήθηκα αμέτρητες φορές. Και κάθε φορά δεν είχα απαντήσεις, όμως είναι τόση η ενέργεια του, έχει τέτοια δύναμη, που σε κάνει να ξεχνάς τις απορίες σου και να χάνεσαι μπροστά στην κίνηση της σκιάς του πάνω στα δώματα των σπιτιών και στα κορμιά των ανθρώπων.

Ο πολιούχος των Μενετών σήμερα έχει την γιορτή του και μπορεί φέτος να μη στηθεί το παραδοσιακό τραπέζι, τα όργανα να μείνουν σιωπηλά και οι γλεντιστές να μη τραγουδήσουν μαντινάδες στη Χάρη του. Όμως η πίστη δεν έχει ανάγκη από γιορτές, ούτε η προσευχή ψάχνει προφάσεις

συνάθροισης.

Έτσι όπως ξεπετάγεται πάνω από το βράχο θαρρείς πως ήταν πάντοτε εκεί! Ωστόσο η ιστορία της εκκλησίας είναι ακόμη μια απόδειξη της Ορθόδοξης Χριστιανικής πίστης που είχαν οι παλιοί Καρπάθιοι.

Άγιος Σπυρίδωνας, φωτογραφία Στέλλα Σακελλάκη

Πριν από 123 χρόνια, το 1897, ζούσε στο Λάι, ένα μετόχι των Μενετών, ο μικρός Χατζής, (έτσι έλεγαν τον Γιώργο Χατζηγεωργίου) με τη γυναίκα του, τη Χατζήαινα και τα εφτά, θαρρώ, παιδιά τους. Φαμελίτης με βαθιά ειλικρινή πίστη στον Θεό. Ότι του συνέβαινε έκανε το σταυρό του και το ξεπερνούσε.

Σε μια ανάποδη στιγμή της μοίρας ένα από τα παιδιά της οικογένειας, η επτάχρονη Μαρούκλα, έπεσε σε μια φωτιά κι έπαθε σοβαρά εγκαύματα σε όλο το σώμα της. Εκείνη τη στιγμή η μητέρα της, καθώς επέστρεφε από το πηγάδι, κρατούσε ένα σταμνί νερό και το έριξε πάνω στο κορίτσι, όμως το νερό αντί να βοηθήσει έκαμε την κατάσταση ακόμη πιο δύσκολη και σχεδόν αδύνατη τη θεραπεία.

Έβαλαν το κορμάκι της μέσα στα μπαμπάκια, φώναξαν γιατρούς. Δυστυχώς ούτε οι γιατροί μπορούσαν να προσφέρουν θεραπεία στο καμένο παιδί.

Ο μικρός Χατζής προσευχήθηκε στον Άγιο Σπυρίδωνα και του έταξε να χτίσει ένα εκκλησάκι, στο ψηλότερο σημείο του χωραφιού, που ήταν και προορισμένη προίκα της Ευδοκούλας, αδελφής της Μαρούκλας.

Ο Άγιος άκουσε τον Γιώργο Χατζηγεωργίου και έκαμε καλά το κορίτσι του!

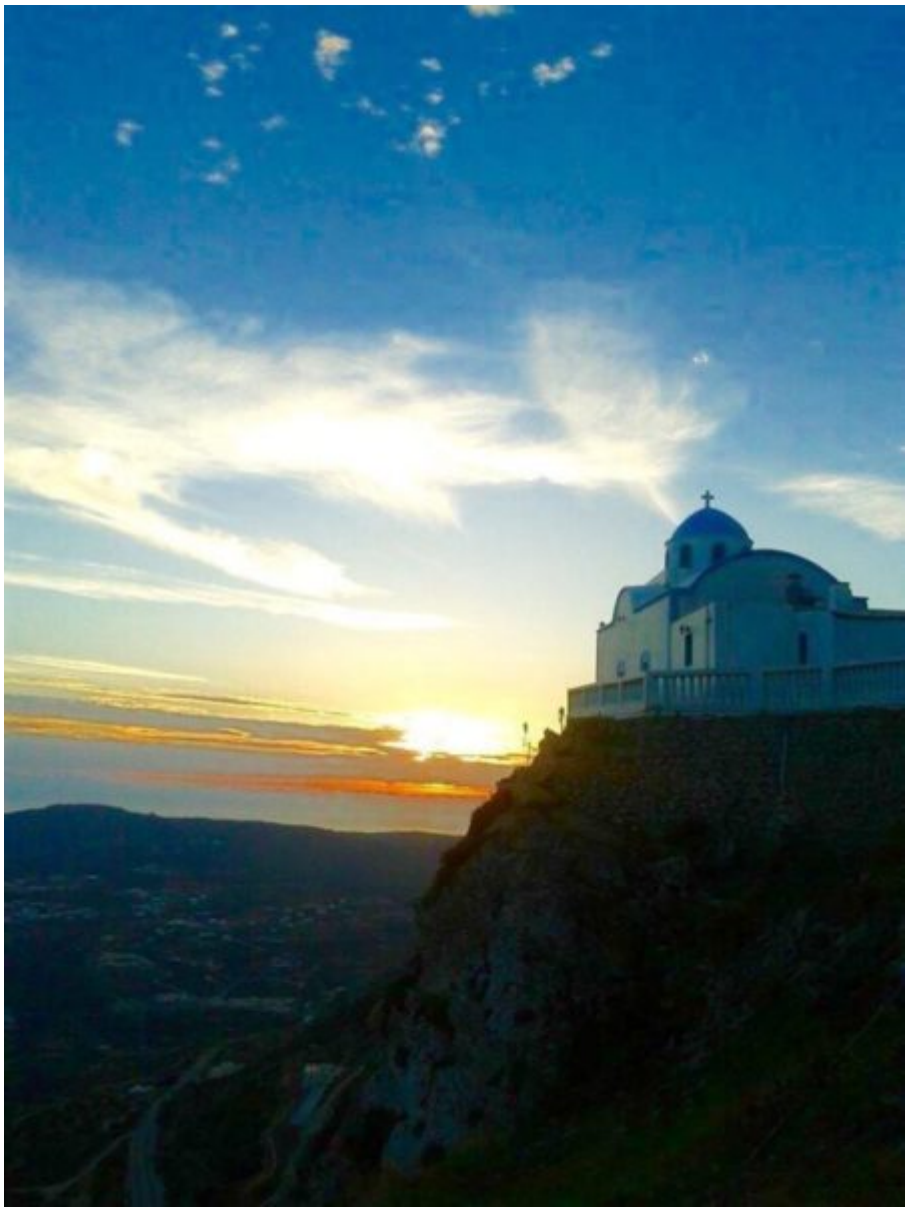

Άγιος Σπυρίδωνας Στέλλα Σακελλάκη

Έτσι το 1897 ξεκινά να χτίζεται το μικρό εκκλησάκι σε έναν βράχο πάνω από τις Μενετές. Με μια τιτάνια προσπάθεια ο μικρός Χατζής φόρτωνε πέτρες από τον Σάνταλο και τις κουβαλούσε με το γαϊδουράκι του πάνω στον βράχο. Εκεί τις πελεκούσε και χρειάστηκαν δυο χρόνια για να ολοκληρώσει τον μικρό ναό, το

«σπίτι» του Άη Σπυρίδωνα.

Ο κτήτορας της εκκλησίας μέχρι το θάνατο του δεν έπαψε να «μιλά» με τον Άγιο του, τον Άγιο Σπυρίδωνα. Τέτοια ήταν η σχέση που είχε αναπτύξει μαζί του, που ο Άγιος συχνά ερχόταν στον ύπνο του και μάλιστα κάποια φορά δοκίμασε την πίστη του!

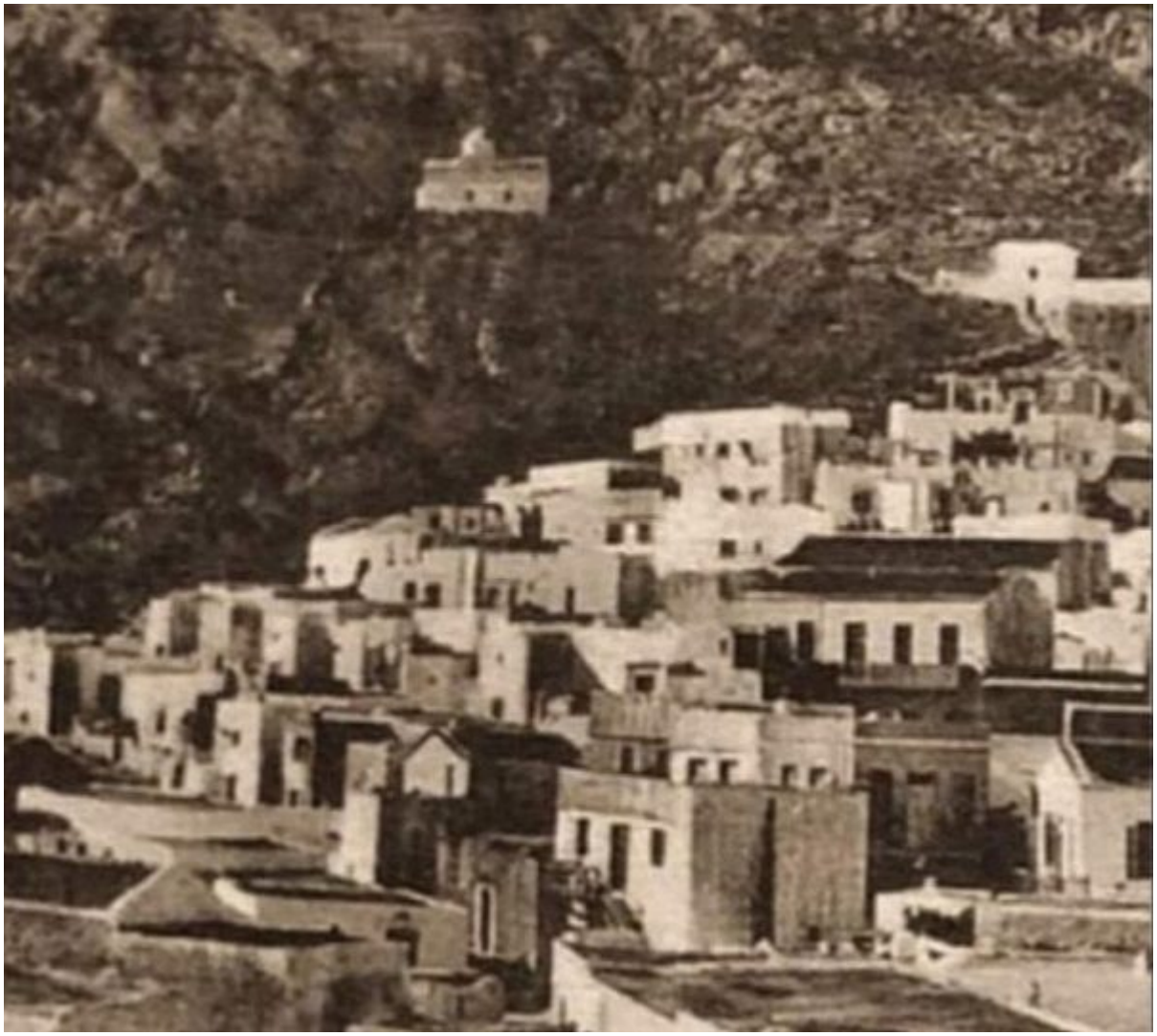

Άγιος Σπυρίδωνας, Μενετές 1930 Σελίδα fb Μενετές-menetes

Κατά το χτίσιμο του ναού μια μέρα κίνησε για να φέρει πωριά (πέτρες) από τον Σάνταλο, όμως δεν βρήκε το παγούρι με το νερό. Ο μικρός Χατζής αψήφησε τη δίψα, έσφιξε τα δόντια κι έκαμε το πρόγραμμα του.

Αργά το βράδυ, όταν πια επέστρεψε στο σπίτι διψασμένος, ρώτησε όλο απορία τη γυναίκα του για το παγούρι με το νερό, όμως εκείνη τον διαβεβαίωσε ότι δεν το λησμόνησε. Το είχε γεμίσει και το είχε τοποθετήσει, όπως έκανε κάθε πρωί, στη θέση του.

Ο μικρός Χατζής έκαμε στην άκρη τους συλλογισμούς και κοιμήθηκε κουρασμένος,

τον περίμενε ακόμη μια μέρα σκληρής δουλειάς, όμως η ιστορία με το παγούρι δεν πήγαινε κάτω. Στον ύπνο του ήρθε ο Άγιος Σπυρίδωνας και μίλησε μαζί του:

«Εγώ πήρα το παγούρι, θα το βρεις κρεμασμένο κάτω από τον βράχο, εκεί που χτίζεις το σπίτι μου. Το έκανα για να δοκιμάσω την πίστη σου, για να δω αν θα σε τρομάξει η δίψα και σε κάνει να σταματήσεις».

Άγιος Σπυρίδωνας, Μενετές Κάρπαθος 2019
φωτογραφία Καλλιόπη Σπανομανωλή

Η Καλλιόπη Σπανομανωλή έχει καταγράψει πολλά από τα θαύματα που έχει κάνει ο Άγιος Σπυρίδωνας και σύντομα θα τα δούμε τυπωμένα και δεμένα σε ένα αφιερωματικό βιβλίο. Μάλιστα, ανάμεσα στις ιστορίες που μας είπε, τόνισε ότι «ο Άη Σπυρίδωνας δεν αφήνει το χωριό από τα μάτια του»! Και συνέχισε με ένα ακόμη Θαύμα:

«Όπως το 2003, που έγινε ένας δυνατός σεισμός, τότε το μόνο κτήριο που έπαθε μια μικρή ζημιά ήταν αυτή η εκκλησία. Σα να σήκωσε επάνω του όλο το σεισμό κι έτσι να προφύλαξε το χωριό».

Η σημερινή επιτροπή του Αγίου Σπυρίδωνα, ο πρόεδρος, παπα-Γιώργης Οικονομίδης, εφημέριος των Μενετών, η Σταματίνα Σπανομανωλή, η Νουλίτσα Γεραπετρίτη, η Ντόρα Γεραπετρίτη, η Φωτούλα Καμπούρη, η Σοφία Μιχαηλίδη και η Σοφίτσα Κούρτη. Όλοι έχουν ξεχωριστό δέσιμο με τον Άγιο Σπυρίδωνα και προσπαθούν να κρατήσουν ζωντανές λεπτομέρειες από τα παλιά έθιμα.

Άγιος Σπυρίδωνας εσωτερικό
φωτογραφία Καλλιόπη Σπανομανωλή

Την προηγούμενη της γιορτής γίνεται Εσπερινός και ανήμερα, μετά την Θεία Λειτουργία και την αρτοκλασία, στρώνεται τραπέζι. Υπάρχει μεγάλη ετοιμασία,

μάλιστα τα τελευταία χρόνια κατασκευάστηκε υπόστεγο κι αν ο καιρός δε βοηθά εκεί ετοιμάζεται το τραπέζι και γίνεται το γλέντι.

Για το φαγητό ετοιμάζονται αρκετά μεζεδάκια ως ορεκτικά, κόβονται σαλάτες κι αν η μέρα είναι Τετάρτη ή Παρασκευή, το κυρίως πιάτο είναι αγριάδι με πιλάφι ή σουπιές, αν πάλι είναι κάποια από τις άλλες μέρες τότε θα υπάρχει τηγανητό ψάρι με πιλάφι. Με κρασί ξεκινούν τα κεράσματα κι όλοι μαζί γίνονται μια παρέα.

Η γιορτή, αν είναι χειμωνιάτικη, ζεσταίνει τις καρδιές των προσκυνητών, ανέκαθεν ήταν ξεχωριστή κι όσοι την έχουν ζήσει, έστω μια φορά, έχουν νιώσει κάτι από την αύρα του Άη Σπυρίδωνα, που εξακολουθεί να παραστέκει στο χωριό και να βοηθά εκείνον που τον χρειάζεται.